Bуxii oronuudai prɔletaarinar, negedegtii!

BURIAAD-MONGOL YNEN

BEXOLBOONOI KOMUNIIS (BOLЬŞEVIIG) PAARTIIN BURIAAD MONGOL MOZIIN KOMITEEDEI, BMASSR-n TYBEI GYISEDXEXE KOMITEEDEI ba BURSOVPROFOI YDER BYRIIN OORGAN.

(2044) | 1937 onoi JANVAARЬ 14 | Sen 5 myn.

Respyyblikiin erxim MTS-n tyryy xynyyd Ulaan-Ydede

Respyyblikiin tyryy Xonxoloin MTS-n erxim xynyydei delegaaca janvaariin 11-nei yder Ulaan-Yde jiree.

Janvaariin 11-hee, delegaaca bol, Ulaan-Ydiin yiledberiin oronuudii (PVZ, Şilei zavood, Melькombinaad ba busad) yzehen ba myn teaatrta orozo „Slaava", „Ojuun bilig" zyzegyydii, „Soxiltodo soxiltoor" geze kinoo xaraba.

Myn-ө yder BK(b) P-iin mozkomoi sekretaarь nyx. M. N. Jerbaanov delegaacii uriza, xөөreldөө xene. Delegaaca ysegelder „B. M. Ynenei" redaakcada ba Gazartariaalangiin Arkomoi orologşo Baalxanovta orozo xөөreldөө.

RSFSR-n Konstituuca

...iu jixe Soveed Xolboon... ...egşe erxetei arbanegen ...ybliikenyyd nairaldan ...uuna. Staalinai Konsti...in jɵhoor gyrenei baiguu...i dotoroigoo xer gyydii ...espyyblikenyyd tus tustaa ...ee medeed şiidxexe erxe...us tustaa aradai azaxui-baiguulza, foormooroo ...naalin, udxaşanaraaraa ...iis kylьtyyrii xygzyylxe ...ei gyreneigөө baiguulaltii, ...aigaa oorganuudai emxid...in stryktyyrii, graazda...aigaa erxenyydii ene ...yblikenyyd tus tustaa, ...ngөө Konstituucanuudaar ...xoilon togtoono. Bуxero...Tybei Gyisedxexe Komi...i (BTGK) Preziidiymei ...tituucaн Komiishoo oruul...ba BTGK-doi Preziidiy...haişaagdahan, RSFSR-n ...tituuciin projeekt manai ...ei"janvaarь 12-oi noomirto ...iglahan baina. Janvaariin ...i negdexe, Soveed uudai ...rosiin Onso XVII Xuralai ...zede ene projeekt oruu...axaa baina.

...FSR ton jixe Xolbooto ...yblike myn. Enenei terri...ь Nomoxon dalaihaa Bal...dalai xyrter yrgelze; So...Xolboonoi aradzonoi gur...ль xojor xubi PSFSR-n ...oorido. RSFSR-de 17 avto...ilto respyyblikenyyd, 6 av...mito mozonuud 5 xizaar, ...lozonuud bagtan orono. ...uşan Rosii soo Agıu jixe ...taariin revoliuuca xama...tyryyn ilahan gazaranь ...enei RSFSR jym. Rosiin ...on ba xamagai tyryyn ...n xydelmerişen angi ...a zasagii ba kapitaliis ...lgii xobxosoxin unagaal...jaaşagyi jixe, martagda...i yyrge dyyrgee hen. ...i oronoi byxii araduudii ...al-kapitaliis mylzelge ...ltahaa multalan syleele...ylee Rosiin xydelmerişen ...in erxim xybyydei şuhan ...eer adxarahan jym. ...8 onoi ijyyliiin 10-da ...R-n negedygөөr Konstituuca abtahan ba eneniii zoxioogşodiinь nyxed Leenin ba Staalin baina. Terenei xoino, doloon zil yngerөөd baixada, 1925 ondo, ene yje soo bolhon xubilaltanuudii xaraaduulza şineer xubilalta oruulhan, RSFSR-n Konstituuca xojordoxioo abtahan baina. Tere geheer 11 zil ylyytei yngerөө. Ene xuxasaa soo manai byxii oron dotor ba tereenşelen RSFSR dotor ekonoomikiinş talaar ba angiin xarilsaanaiş talaar ton jixe xubilaltanuud bolhon baina. **„Bidener mynөө, kriizisyydii ba xydelmerigyidelgii medexegyi, guiranşalgii ba ygiirelgii medexegyi bolood ba graazdanuudta şanga şadaltai kylьtyyrneer azahuuxa byxii arganuudii olgohon şine socialiis ekonoomikatai boloobdi" (Staalin).**

Kapitaliis baidal zuramhaa ug zalgaza jirehen jaduutuiiur teexniketei handaranxai azyiiedberii, tariaaşanai zizexen butarxai azaxuiji, kylьtyyregyiji, jaduu baidaltai gooroduudii, ebderxei handarxai xargii abhan RSFSR Staalinai taban zilnyydei xuxasaa soo gaixamşag ilaltanuudii tuilaza, kylьtyyrne, xysetei, syr zabxalanta respyyblike bolşoo.

Leenin—Staalinai, bolьşeviig paartiin nacionaalin politikii zybөөr bejelyylhenei aşaar orosuud ba bişe yndehe jahatanai xoorondoxi xarilsaanь axadyygei udxa şanartai bolzo, ebdereşegyigeer bуxezөө. Xolbooto respyyyblikenyydei gyreneiş, azaxuinş, kylьtyyriinş jabuulgiin xemzeeнь ulam byri yrgezeze, xogşol zөөriin bajalig huurinь yder sag byri ulam bexizeze baihaniinь RSFSR-n Konstituuciin projeekt deerehee eli xaragdana.

Bataian abtahan Staalinai Konstituucada adli olhon byxii ilaltanuudii ba aguu jixe erxenyydii bagtaahan RSFSR-n şine Konstituucii RSFSR-n araduud negen duugaar haişaan abxaa baina.

Goorodoi XVII partkonfereence

...nvaariin 11-nei ydeşe ba...adai klyybte, Ulaan-Yde ...doi paartiin XVII kon...nce neegdehen baina. Kon...ncede 190 delegaaduud ...idana. Konfereenciin pre...mde nyxed **Jerbaanov**, ...**lev, Dampiloon, Poxosoo**...**Verxodyybov, Kaşaarov**, ...**ipilov, Babkeeviş, Petyxoev**, ...o ba busad xamta 32 xy...i hungaba. ...ndete preziidiymde ara...ai voozdь nyxer **Staalin** ...iti BK(b) P-iin CK-iin ...olyroogoi geşyydii ba myn ...**rov, Teelьman**, Ispaaniin kompaartiin CK-iin sekretaarь nyx. **Xoze Diaas**, nyxed **Raazymov ba Jerbaanov** gegşedii nerjeme aplodismeenteer hungaba.

11-nei ydeşe BK(b) P-iin gorkomoi toosooto elidxelii nyxer Berxodyybov xebe,

* *
*

12-oi yder BK(b) P-iin gorkomoi şalgaltiin komiisiin elidxelii nyx. Kriigelь xehen baina. Udaanь nyxed Berxodyybovoi ba Kriigelei elidxeinyydii daxuulan yge xelelge bolzo, 13 xyn yge xelehen baina. 13-nai yder yge xelelge yrgelzelne.

...mingan avtomaşiina kolxoozuud abba

...**kvaa. (TASS).** 1936 onoi ...i kvaartalda kolxoozuud ...ebkopiraacihaa 6 mingan ...i avtomaşiinii xudaldaza ...Janvaarida vsөө 2 mingan maşiina abxa baina. Yngerhen zil koperaacanuud xydeede 300 mingan velosipieeduudii xudaldaba.

Moskvaada gryziinei uran haixanai dekaada

Gryziinei uran haixanai dekaada Moskvaada jixe amzaltaigaar yngerze baina. Tbiliisei (Gryyziin SSR-n niise lel goorod) oopera ba baleediin gyrenei teaatr bol janvaariin 6-7 noi yderyydte SSSR-ei Gyrenei Akademiis Jixe Teaatrta **„Dajaredzaan ibijera"** geze zyzeg xaruulaa.

Myn, janvaariin 8-nai yder gryziinei xygzem,duun ba pliaaskiin konceert bolhon baina. Ene konceertiin programa bol: Zyyn Gryyziin gyrenei etnografiis xoor (duun), Baruun Gryyziin gyrenei etnograafiis xoor (duun) ba Tbiliisei oopera ba baleetiin teaatrai soolo (nege xynei duulalga) oruulagdahan baina. Ene programa dotor gryziinei aradai xygzemei jixe kylьtyyrii xaruulna. Eneen deere kartaliinei, kakeliinei, mingree liiin, abxaazai ba svaanai duunuud duulagdahan ba gryziinei gojo haixan taanca, pliaaskanuud xaruulagdahan baina. Ene konceert bol, xaragşad bygediin nerjeme aplodismeenteer haişaagdaa. Egee hyylde, **„Staalin tuxai duu"** duulalgaar ene konceert dyyrhen baina.

Tbiliisei teaatr bol janvaariin 9-nei yder „Abesaalom ba Jeteeri" geze oopera—zyzeg xaruulaa. Ene ooperii Gryziinei SSR-n Aradai artiist, kompoziitor Paliaaşviili gegşe zoxioohon baina. Ene oopera bol gryziinei aradai duun ba ajalgaar gaixaltai bajalig.

Ene zyzeg, konceert ba ooperanuudii nyxed **Staalin, Moolotov, Ordzonikiidze, Mikojaan, Kosioor, Poosteşev, Xryyşşev, Beerija, Mezlayyk, Şkiriaatov, Kerzeencev** **gegşed** xodo jireze xaradag baiba.

Zyzeg naadanai dyyrxe byri teaatrai artiistnuud bol sceene deere garşa, zyzeg xaragşadtaigaa xamta, nyxer Staalin ba paarti, zasagai udaridagşadii xyndelhen narjime şanga ovaacaar zyzegee esesledeg baigaa.

ZURAG DEERE: Kiijevdexi «Transsignaal» geze zavoodoi staxaanovşa Beliakoov, noormojoo yder byri 250 proc. dyyrgedeg. Okamaandriin foto (SOJUUZFOTO).

BK(b) P-n Mozkom—nyx. Jerbaanovta Arkomsoveed—nyx. Dorziijevto RAAPORT

Soveeduudai Bуxexolboonoi Onso VIII Xural deere SSSR-ei şine Konstituuca tuxai nyx. Staalinai xelehen elidxelii yrgenөөr zybleze yzehenei yndehe huuri deere ba Alairai aimagai kolxoozuud ba Zyyn-Sibiirei moziin Çeremxooviiu rajoonoi kolxoozuudai xooron-do socialiis myriiseө yrgenөөr jabuulhanai, modo beledxel deere staxaanovtanai xydelmeriin meetod yrgenөөr xereglehenei yndehe huuri deere, tanai bolьşeviig xytelberi dooro jabaza, Çeremxooviin lespromxooz IV kvaartalaigaa modobeledxelei tysebii dekaabriin 26-da 104,2 proc.dyyrgee.

Taanarai nereer jabahan kolxoozuud staxaanovtanai xydelmeriin meetodoor Lespromxooz dotoroo egee le tyryyn xydeleze şadaa,—geze taanarta omogtoi medeesenbdi. Negdiin somonoi **Derziijevai** neremzete kolxoozhoo modobeledxelde jabahan brigaadiin brigadiir nyx. **Feoodorov**, modo etologşod—staxaanovtan nyxed **Paatryşev ba Byyrkin** azalaigaa noormii 247 proc.xyrter dyyrgedeg jabaa. Modo şireeşed nyxed **Mixajlov X. ba Makyyşkin** gegşed ydereigөө azalai noormii 175 proc. xyrter dyyrgedeg baigaa.

Alzoxigiinskiin somonoi **Jerbaanovoi** neremzete kolxoozoi modoşodoi brigaadiin brigadiir nyx. **Vasiilьjev** gegşe modo beledxel ba şirelgiin talaar azalaigaa noormii 150 proc. xyrter dyyrgehen baina. Ene xojor kolxoozuud modo beledxelei tysebii bolzorhoo urda dyyrgee.

Alairai aimagai gyisedxexe komiteed ba BK(b) Paartiin aimagai komiteed IV kvaartalai modo beledxelii dyyrgexe ba ylyylen dyyrgexe xydelmerinai jixe tuha xyrgehen baina.

BK (b) P-n aikom ba Alairai aimagai gyisedkom saaşadaaş beledxeliig tuha xyrgexe geze naidaad, 1937 onoi negedexi kvaartalai modo beledxelei tysebii bolzorhoo urda ylyylen dyyrgexebdi geze Çeremxooviin lesprom xooz taanarii naidluulna.

Lespromxoozoi direektor—Vaasin.

Tex. dereektor—Yxvaatkin.

Şine rekoord.

„Kominteerniiю" neremzete negedygeer zavoodoi marteen peeçiin stalivaar staxaanovşa Çajkoovski gegşe janvaariin tabanai yder tyryyşiingee smeenede, 5 çaas 5 minuuta soo 108.4 toonno bulad xailuulza şine rekoord yzyylbe.

1937 onoi fevraalь negende baihan baidalaar malai bişelge yngergexe tuxai

BMASSR-n Aradai Komisaarnarai Soveedoi ba BK(b) Paartiiin Moziin Komiteedoi togtool

BMASSR dotor baihan malai too tolgoi tuxai zyb medee abxiin ba malazalii xygzyylxe gyrenei tysebei gyisedxelii şalgaxiin zorilgoor, SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedoi 1936 onoi sentiaabrь 4-ei 1620 tooto togtoolii yndehele-ze, BMASSR-iin Aradai Komisaarnarai Soveed ba BK(b) Paartiiin Moziin Komiteedoi togtoo-xonь:

1. Byxii azaxuinuudta baigaa yxer, xoni, jamaa, aduun, temee ba buganuudii 1937 onoi fevraalь negende baihan too-gooriinь BMASSR-ei goorod ba xydөө niutaguudaar byridxeze baixii BMASSR-iin aradai azaxuin byridxelei Ypravleenida daalgaxa.

Byridxeze bişeheneigee yriinь yrgenөөr—kolxoozniguudai ba ymsiinxidei azaxuinuudai arban proceenthoo dooşo bişii—kontroolьdon şalgaxii Aradai azaxuiji byridxexe zurgaanda daalgaxa.

2. Mal byridxexe bişelgii dutuugyigeer yngergexiin tulada, malai bişelge tuxai zasagai togtoolii kolxoozoi ba somonoi soveeduudai suglaanuud deere zyblen xelsexe ba ene asuudalnuudii niutagai xeblel deere toliloxo zergeer, malazalii xygzyylxe gyrenei tyseb tuxai BK(b) Paartiiin Ceentr Komiteed ba SSSR-ei TGK-oi togtooloi gyisedxelii şalgaxa talaar mal bişelgiin udxa şanar ba zorilgonuud tuxai, malaa daldalhan ba dutuu bişyylhenei tylөө jamar xariuusalgatai baixa tuxai niite oilguulamziin xydelmerinyydii yrgenөөr jabuulxii BK(b) Paartiiin aimagai komiteeduudai sekretaarьnuudta ba aimamagai gyisedxexe komiteedei tyryylegşedte duradxaxa.

3. 1937 onoi janvaarь negende baihan malaigaa inventarizaaca xexii BMASSR-ei Gazar tariaalangai Arkomaad, sovxoozuud, ORS-nuud kopxoozuud ba myn malazaltai organizaacanuud ba veedomstvanuudai direegtornuudii ujalgalaxa. Aradai azaxuin byridxelei Tybei Ypravleeniaar batalagdahan foormiin johoor, 1937 onoi janvaarь negende ba fevraalь negende baihan malnuudaigaa too tuxai niuuraaraa şalgahan, zyb medeenyydii bişelge yngergeze jabahan registraatornuudta xyrgexii sovxoozuudai ba ORS-nuudai direektornuudii, kolxoozuudai tyryylegşedii, gyrenei ba koperaaciin azaxuinuudai xyteiberilegşedii ujalgalaxa.

4. Malaigaa too tolgoi tuxai tyrel tyrelөөrenь ba nahaaranьiigahan medeeji 1937 onoi janvaarь 15 xyrter aradai azaxuin byridxelei aimagai inspeektornuudta xyrgexii „Zagotskootoi" aimagai kontoornuudii ujalgalxa.

5. Malai bişelgiin ba bişelgiin esesei xinaltiin şalgalta yngergexiin tulda, poliitikiin talaar şalgagdamal, teexnikiin talaar yseg bişegtei xynyydii somonoi soveeduud, kolxoozuud, aimagai organizaacanuud, alban gazarnuudai xydelmerilegşedhee olood, aradai azaxuin byridxelei inspeektornuudai medelde ygexii BK(b) Paartiiin aimagai komiteeduudoi sekretaarьnuudta ba aimagai gyisedxexe komiteeduudoi tyryylegşedte duradxaxa. Iime xeregte arad zonoi bişelgede jabahan erxim kaadranuudii xereglexe johotoi.

6. Bişelgede jabahan xydelmerilegşedei aimag dotoroo haadgyi jabaxiin tulada, tedeniii, unaa podvoodoor xangaxii BK(b) Paartiiin aimagai komiteeduudai sekretaarьnuudta ba aimagai gyisedxexe komiteeduudai tyryylegşedte duradxaxa.

7. Aradai azaxuin byridxelei Ypravleeniiin xydelmerilegşedhee medeeselnyydii abam saaraa, malaa niuuhan gemte niuurnuud ba bişelgede haad xegşedii darii sagaa tusxai xariuusalgada xabaaduulxii prokuratuuriin oorganuudta daalgaxa.

8. Malai bişelgiin tyryyşiin dyn ba myn malazal xygzyylxe gyrenei tysebii aimag dotoroo xer dyyrgehen, odoo malazalai jamar baidaltai baihan tuxai BK(b) Paartiiin ajkom ba aimgyisedkomoi yrgen togtooltoigoor, bişelgiin esesei dyngyydii aradai azaxuin byridxelei Ypravleenida dooro zaagdahan bolzornuudta telegraamaar xyrgexe geze BK(b) Paartiiin aimagai komiteeduudai sekretaarьnuud, aimagai isedxexe komiteeduudai tyryylegşed ba aradai azaxuin byridxelei Ypravleeniiin inspeektornuudii ujalgalaxa.

Aimaguud	Xyrgexe bolzornuud: Tyryyşiin dyn	Xyrgexe bolzornuud: Esesei dyn
Agiin	13 II	19 II
Alairai	15 „	22 „
Bargazanai	13 „	23 „
Booxonoi	13 „	19 „
Biçyyrei	13 „	18 „
Zidiin	13 „	19 „
Jaruuniin	14 „	19 „
Zagarain	19 „	17 „
Zakaaminai	12 „	23 „
Kabaanai	14 „	20 „
Xiaagtiin	13 „	19 „
M-Şiberei	13 „	18 „
Olьxoonoi	13 „	22 „
Selengiin	13 „	19 „
Tarbagatai	12 „	15 „
Tynxenei	13 „	21 „
Ulaan-Ononoi	13 „	18 „
Ulaan-Ydiin	11 „	16 „
Xoriiin	14 „	20 „
Exired-Bulgadai	13 „	20 „

9. Malai bişelgiin tyryyşiin dyngii 1937 onoi maart 5 xyrter BMASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedoi ba BK (b) Paartiiin Moziin Komiteedoi yzemzede tabixii BMASSR-ei aradai azaxuin byridxelei Ypravleeniii ujalgalxa.

BMASSR-ei Arkomsoveedoi tyryylegşii orologşo—
A. Danilov.

BK(b) Paartiiin Mozkomoi sekretaarii orologşo—
V. Kaşaarov.

Xoninoi tyrelge oirotoo

1936 onoi namarai xoninoi oton manai respyyblike dotor gol tyleb oktiaabrь nojaabrь haranuudta xodorhon baina. Ene haranuud namarai otondo jixe taaramzatai gexede, xoninoi xyşe şadal hain, targan baidag.

Otonoi kampaanihaa xoişo zuun tabiaad xonood xonid tyreze exiledeg. Tiixedee, xonidnai mynөө zil ziir maart apreelь haranuudta tyrexe bolno. Xoninoi tyrexenь oirotoo. Yleed baihan eneexen hara, haraxaxadai turşa soo xananxalaza, tyl abaxa zehexe xeregtei. Malai tyl emgeggyigeer garza, bultaaraa byten bylieen mal bolzo tornig, tenzeg gee haa, tyl abxiin beledxelii ertenei xananxalaza xexe johotoi.

Xoninoigoo tyrexehee urda byxii bairanuudiinь haisa zahaxa, xysed dulaalxa; narai xurigadai bairii mynөөnhөө tyxieerzerxixe xeregtei. Xoninoigoo tyrexe bairii s beriexe, ariuulxa dezinfeekcelxe xeregtei. Tereenhee gadna, xen, xediide, xedii xoni tyryylxeb, tereenee jaaza azallaxab geze xonişo brigaadanuud bultaaraa xysed medeed baixiin tulda, brigaada byri dotoroo tusbyri xynyyd ujalganuudta xubaaza abhan baixa johotoi.

Xabar tyrexe xoni, xurigaпai edixe haixan ybehe, şimetei tezeelii, seber haruul dulaan bairii ybelhөө, ertyyr beledze, tyxieerzerxixe johotoi.

Ede bygedii xyseldyylze şadaahaa, xabarai tyl hain abtaxaпь naidabaritai, xuriga eşegee soxom yxyylxe ygeibdi.

Tyrel şaxahan xonidii ton haisa xaruuhalaxa xeregtei. Xonidoi tyrexe bolhoniii jaaza medexeb gexede, tyrexenь oirotohon xoni orbongoo helxerexe, xebtexe, bodoxo, jabuultaxa, baiza, şydөө xabiraxa zergeer aaşaa aldaxa.

Xonin tyremsөөrөө huudxaraza, xurigaa dolioodog. Xuriga huudxaraagyi gargaad, urda mete, xebtexe bodoxo aaşajaa bolioogyi haaпь, exirlexenь geze medxe. Malai nabtahan өөrөө unaxa johotoi; nabtahiinь tataza tahalaza bolxogyi. Nabtahii, unaxatainь sasuu, tere bagainь debidxertei xamaraza sugluulaad xajaxa xeregtei.

Tiigeed, xurigaa dolioozo namdaxadanь xonijoo xurigatainь amiaaraa bairada [...]xa jym. Xonidoi tyrex[...] haja tyrehen xonin[...]i zuzaan debidxertei, hy[...] haixilaxagyi baixa jo[...] Tyrehen xonioo xurig[...] tyrelgiin tahaghaa ga[...] xurigatai xonidoor niil[...] dee, exe xurigan xojorii[...] noomeroor noomerloxod[...] xurigan xojorii heliyyrxe[...] tanixada belen baidag.

Garhan dariidaa, xyit[...] xi tataza gy, xotiin ybe[...] ybedehen xurigadta tu[...] anxaralaa tabiza xaru[...] xeregtei. Narai xurigadii[...] xinda ylieelgeze, xyiten[...] şiigtei gazarta xebtyylz[...] xogyi. Narai xurigadii y[...] xaraza, yzeze baixa xe[...] Ynşerheh xurigadii xonin[...] ali ynieenei hyeer ugza[...] regtei.

Garahaar 20-25 xo[...] xurigan ybehe edize exi[...] Tiime tula, ene yjeheen[...] leze, xurigadii haixan, şi[...] tezeeltei ybөhөөr tezeexe[...] Xurigadii bairahaanь [...] koor tahalhan tusagaar[...] ta—„stoloovodo" edie[...] Xurigadaigaa 3-4 haratai[...] do exeheenь tahalaza, tu[...] hain belşeeride tabixa jo[...]

S. Bilьdyy[...]

Proteestiin demon[...] raacanuud

Varşaava. (TASS) „Ve[...] ja" geze gazeedai medee[...] germaaniiin zasag Isp[...] interveence xeze baihan[...] ruuşaan esergyylxe yze[...] maaniiin aradzonoi dun[...] gereze baina. Eneen d[...] Giitlerei zasagta esergy[...] demonstraacanuudii eli[...] deg boloo. Ispaani elь[...] hen soldaaduudai exene[...] teestiin demonstraaca M[...] goorodto, bolzo poliica[...] şuhata tulaldaan bolbo. [...]hata tulaldaan tuşaa n[...] tunxaglaxii Gestaapo [...] poliica) xorioo gene.

Revoliuucan heremze ba paartin xydelmeriiin debzelte

Soveed oron Leenin—Staalinai paartiiin udaridalga dooro jabaza, erxim zergiin indyystritei, delxei deere egee tomo xydөө azaxuin yiledberitei delxeide xyşetei gegşe gyrөn boloo SSSR-dotor batazahan socialiizmiin aguu jixe ilaltanuud Staalinai Konstituuca soo xuuli bolzo bexizyylegdee.

Manai oroniii erjedemnai busaza jirene aa beze geze kapitaliis delxei naidaxaa bolioo geze yir butar soxigdohon daisad zyrixөө bolioo geze, SSSR-te kapitaliizmii busaan togtooxo gehen zabdalgaa orxioo geze eneen deerehee bodozo bolxo gy? Bolxo ygeinь eli.

„Bidener byxedelxein byrzyaziigaar xyrieelegdehen geeşebdi, tedener „өөhedeinxinөө" busuulxiin tylөө, pomeeşçuudii ba byrzyaziiji daxin hergeexiin tylөө, negexenş minyyte teelmerdexiinnai xaruuhalza baina" geze Leenin xelee hen.

Leeninei ene ygenyyd baidal deere olon taa zyb bolhon baina. Manai dailaza abhanii taşalan uruu xymeriyylze, oroniimnai imperialiistnuudai tonuul deermiin xyyjyyrei ama uruu xajaxa geze tyrgedөөşedei tologoido proletaarin revoliuuciin xeheegşe eldi nege bişe buuhan baixa. Gebeş, butasoxigdonxoi aad, delxeidexinei imperialiizmtai yşөө le barisaataigaa baihan eksploataacalagşa anginuudai ylegdelnyyd manai orondo zasagi daxin ezelexiin, kapitaliizmii busaan togtooxiin şine şine zabdalganuudii tere byri le xeze baigaa.

„Soveed gyrenei xyşe şadalainь debzelte yxeze baigaa anginuudai hyylşiin ylegdelnyydei zyriltii jixedxexe boihinь xaraadaa abxa xeregtei. Yxeze le, hyylşiingөө ydernyydii yngergeze baihan le xa byriee edenyyd aradzonoi xozomdongi etegeedyydei ynene gomodoloo bariza, Soveed zasagii esergyysyylxeer tede niii bejedee tataza, nege janziin hyrelgehөө nygөө janziin hyrelgede oroxo baina. Ede ardiin xynyydei zyghөө, Soveed zasagii xoroloxiin tylөө zorilolagyi buzarlal ba xoblolonь geze baixagyi jym. Eneegeer amidarza, eseernyydei, menьşeviigyydei, byrzyazin nacionaliistnuudai tybei ba zaxa xizaarai xuuşan kontr-revoliuucan paartinuudai butasoxigdohon gryypenyyd amidiiraza, xydelze bolxo, trockiistnuud ba baruunai xelberiltenei dundahaa garhan koontr-revoliuucada opoziican elimeentnyydei xelterdhenyyd amidiiraza, xydelze bolxo. Ene aimşagtai bişe aab daa. Gebeşji, ene elimeentnyydii tyrgen ba tusgaar garza gaigyigeer duuhaxa gee haa, ede bygedii xaraadaa abxa xeregtei"—geze nyxer Staalin zaadag geeşe.

Hyylei zilnyyd jyygeer şinzeteid gexede: byrzyaazi bolbol troocki zinoovьjevtonoi bogludai bejeer etigeltei gegşiin noxoinuudaa xeze, tedenь faşiis ezedeigee tuhiin tulda zorilulan Soveed orondo xaişan geelhaa xoro xexeb geze, jamars buzar muuxai xara gyzer yile seereyi yyikedeg bolxo. Doroitohonhoo doroidohon Troocki, Zinoovьev, Piatakoov, Raadek, Sokoolьnikov ba busad, manai socialiis exe oroniii imperialiistnuudai zadaar sereg dainda ilagduulza, SSSR dotor kapitaliizmii bodxooxo, azabaidalai xuuşanai xomoxoi xobdog ezedii zasag tyrede busaan jiryylxe hanaatai baigaa.

Troocki-zinoovjevtonoi zirxemşeg hyregii syydleeşe procees eneeniii ton elieer xaruulaa. Myn SSSR-dotor şpionaaz tagnuul, diveersi hyidxel, xorololgo aluurdalga emxidxexe talaar faşiistnuudai tuhalagşanar bolhon troocki-zinoovьjevtonoi bandiiduudai byxii xeregyydii proceesiin hyyleer yrgenөөr myndeze exilxede enenь byri eli bolhon baina.

Xydelmerişedii olonoor xoro gaaz zalgiuulan alaza, zoniii Soveed zasagta duragyi bolgoxo geze troockistnuud ba zinoovьjevton baihiinь Keemerovskiin aluurşadai procees xaruulba.

Iixedeeş, daisan xara muusa enlyyree. Buzarnuudii bisa daraxa! Soveedoi gazar delxei deere tedende huurigei!—geze manai oronoi byxii azilşadai negen duugaar xelte tabihan baina.

Geeş faşiizmiin haxiulşa noxonguud xara gyzer[...] gajaa zogsoogoo ygei. [...] dokymeentnyydii he[...] xoino socialiizmiin xa[...] daisad ende tende yile[...] gaa geze faaktuud xe[...]

Yligerlexede, troocki[...] evtonoi janduulnuud Ro[...] Donyy goorodto bexie[...] gahan baigaa. Aradai xo[...] san hyidxelşe-terroriis[...] bov-Aviilov gegşe Roos[...] rodoi paartin organiza[...] dai zarьma halba[...] өөreingөө aagentnuudta[...] Goorodoi organizaaciin[...] xytelberilegşedenь faşi[...] tnuudtai temesedeg [...] gadna, өөhedөөş bejee[...] noor daldalaad baihan [...] tnuud baigaahaanь ba[...] tai baina. Iimel xadanь[...] voi organizaaca dotor [...] lan bişe baihan [...] BK(b) P-iin Ceentr Ko[...] ygehen oloxon zaa[...] ende jireed modon x[...] gəşedeg baigaa. Paart[...] raadta şirgaza oroh[...] -zinoovьjevtonoi ba[...] niyde zailuulan mexeb[...] da „xydeleltenyydii", [...] nuulii" temdeglideg [...] gexiin xamta, organiz[...]

178

ɪdal tuxai tedenei xeneltenyydii“ Xizkom lai zybşөөze, şteemaigaaşanь danş şanana daa.

iijevei paartin orga- xeregyyd johoor hur- Ende troocki-zinoovьhyregei xaluun şuluu xojor niuurtan udaşaalnuudta ba paaradtaş şurgan orohon idxelei terroriis xyysebşelen jabuulxiin dai daisad өөhedeinydii uran uxamaigaar abihan baigaa. Kaadnigtaar tyyberilen ole iime jyme.

aaşad ba xoohon şaoxon organizaacanuudeşe. Revoliuucan hekai tedener ysөөn bigeeldee, xelesegeeldee ndөө xadaa, xazuuxalaisanuud yiledze bai- Şarbaganaaşad image xinuulgyi xynyyd baiza, tereeniiinь uud haisa le olzolo- Heremze tuxai seeygenyyd toti şubuun axa aad, ynen deeree iin intereesii xamadaxagyi uimar almai komiiniistiin dyrehөө zigşyyritei jyyme jyyş ygei.

Narinaar xorgodood bajhan daisaniii olxiin tulda daisanai taaktikii, xara jabuulgiinь meetodii, socialiizmii esergyysexe temeseleinь foormii medexe xeregtei. Tiigeel haa, daisanaa mergeneer şagaaza, yri zyrьxiinь tudaza, xoroto hedelgiinь handargaza, adatai tysebiinь tahalan boozo bolxo baina.

Paartin baidalai hudalainь soxiso aalidahan, idei-poliitikan xemzee bagatai ba samokriitika untaranxai, komuniistnaranь olo niitiin xelehen teeşe muuca şagnuurxadag baihan—iime paartin organizaacanuud angiiin daisadai xara gyzermeg jabuulgiin egee le zoxid gazaranь ton tyryynde myn bolzo ygedeg baihanainь tuxai paartdokymeentnuudai şalgalta ba helgeltiin faaktnuud xelene.

Imagta iime le organizaacanuud dotor prodyykciin toonnonuudai saadtee, haamagai liitrnyydei saadtee, urgasiin ceentnernyydei saadteexenee, xazuudaa daisanai xorolozo baihaniii komuniistnaranь xaradaggyi uşar ysөөn bişe. Tiime „komuniistnar“ zoriuulgagyi oxor bodolton myn bolzo, revoliuucan perspektiivejee (xetiingee zorilgoo) ba xydelmeridөө bolşeviig unxidal gargaxaa aldadag bajna.

Jixenxide iime le organizaacanuud dotor paartin edibxitenei suglaanuudai idei-poliitikan udxaşanarii xubxairuuldag baina. Paartin xydelmeriiin priincipiaalin ba odoo jabaza baigaa asuudalnuudii ynexөөr xelsexiin tulda bişe, olonxidoo bajarai temdeg paraad bolgoxiin tulda edibxitenei suglaaji zarladag baigaa. Paartin baidalai asuudalnuudii zybşen xelselgede komuniistnarai edibxitei xabaadalgii xangaxiin tulda bişe, joho gurimii dyyrgehen bolxiin tulda exin paartorganizaacanuudai suglaanuudii ba hungamal oorganuudai pleenymyydii zarladag baigaa. Eneen deerehee, bylenerşeze niiilexe ba amagalan sedьxel tyrexe jabadal delgeredeg, heremze moxodog baina. Iime baidal xadaa, bolьşeviig samokriitikii delgeryylxede tuha bagatai daisanai muuxai xara gyzermeg jabuulgada ajatai haixan huuri bolzo ygedeg baigaa.

Paartin xydelmeriiin idei surtalai xemzeeji erid egse deeşelyylxe zorilgo baina. Paartin organizaacanuudai jabuulga baidal dotor: paartin propagaandii emxidxelgeş, paartin suglaanuudş, paartin daalgabarinuudş, komuniistnarai paartiiin jabadaliiş xelselgee ba jyre yderbyriiin xamag xydelmeriş—jabuulganь bygedөөrөө komuniistiin idei surtalai xatuuzalii şangadxaxa xeregte zoriuulagdahan baixa johotoi.

Poliitikan udxiinь xursadxahan, idei surtalaigaa talaar bajalig, foormiingoo talaar dura tatasatai ba honin—iime paartin propagaanda bidende xeregtei. Iime propagaanda bolbol socialiizmiin byxii daisadtai temesexedenь paartin niitiiji idei surtalai talaar zebsegzyylxe ujagatai, doloon xaraal şingeehen troocko-zinoovьjevtonoi buzarnuud ba butasoxigdohon buruunai opoziiciin xelterdhenyydhee garhan tedenei tuhamarşad jamar ymxei ynertei nyxe uruu oroşohiinь xaruulxa ujalgatai.

Komuniistnarai bolьşeviig heremzenь paartin kolektiiv soogoo, socialiis baiguulaltiin ali byxii yçaastog deere jabuulza baihan praaktikan xydelmeriiin h u r g u u l i soohoo bii bolzo xatuuzadag geeşe. Kolektiivai paartin baidal şime dyyrөn bolxo byrinь, samokriitika delgerexe le byrinь, paarti dotoroi demokraatiiin priincebyydii narinaar haxixa byrinь komuniistnarai xatuuzal ulam hain, revoliuucan heremze ulam deeşee, paartiiin tymer discipliine ulam bexi boldog geeşe.

Iimel tyløөnь, exin organizaacanuudai paartin baidal jabuulganь bulag şinje sorjolozo jabaxa johotoi. Komuniitnarii xymyyzyylxe asuudalnuudai şiidxegdedeg gazar egee tyryyşeer ende geeşe, azalşa olontoi paartiiin barisaanai ceementelegden bexizedeg gazar egee tyryyşeer ende geeşe.

Kyyrse neegdebe

Ulaan-Onon. Zytxeliiin MTS-iin dergede yngerhen 1936 onoi dekaabriiin 25-haa exileze, traktoriistnuudai kyyrse neegdebe. Xamta 36 xyn huralsana.

Modobeledxelei froonthoo

Iimeer xydelmerileze bolxogyi

Xori. Sulxariiin modobeledxelei tahag xydelmeriiingөө bytөөsөөr ton muu, modo şireltөөsөөr miin 14 proceent, otololgoor—23 proceent gyisedxeltei—jabana.

Modobeledxelei xydelmeride jabahan xynyydenь nelieed olonş haa zarьma xynyydenь ydereigөө noormii dyyrgedeggyi. Voroşiilovoi, Dampiloonoi, „Oktiaabrь", Zdaanovoi, neremzete kolxoozuudai şirelgiin xydelmerişed ydereigөө noormii yder byri dutuu dyyrgedeg, 40-50 proceenthoo deeşe gargadaggyi baina.

Lespromxoozoixin azal xydelmeriiin byteesii deeşelyylxe arga myr biderne ygei, xari, mylihen xargiinь ton muu, ebderxei; Xargiin muuhaa yder byride 2-3 morid gemtedeg, unaagai zebsegyydş ebderedeg.

S. D. Zim.

Staxaanovtan olon bolbo

Zakaamin. Jongorboin somonoi „Ulaan Tujaa" kolxooz (tyryylegşenь Zigzedei Lamazab Zidiin barilgada xereglegdexe 8000 xeheg modo beledxexe tysebөө, 80 proceent dyyrgebe.

Modobeledxelei xydelmeri deere staxaanovtanai noormii ylyylen dyyrgedeg erxim staxaanovtan: nyx. **Dorziin Damdin** yder soo 22 modo otolxo noormotoi aad, 70 modo otolzo noormojoo 303 proceent dyyrgene. Nyx. **Baldanai Mitab** (brigadiir)—280 proceent, **Dorziin Demberel**—265 proceent, **Dorziin** Pynceg—270 proceent, **Şagdarai Budazab**—240 proceent, **Zalsarain Ajuur**—227 proceent gexe meteer dyyrgene. Ene staxaanovtan meteer xydelmerilegdeg xynyyd olon.

J. Rinşenei.

Staxaanovtanai dekaadiin dyn

Modobeledxelde sonosxohon staxaanovtanai dekaadii Xoriiin aimagai kolxoozuud amzaltatai yngergebe.

Xezengiin modobeledxelei tahagta, Jerbaanovai somonoi „Zurgaanai zam" kolxooz dekaadiin tysebii 187 proceent dyyrgee; „Manai azal" kolxooz modo şirelgeer 162 proceent dyyrgebe. Doodo-Xudanai somonoi Bliyyxerei ner. kolxooz 129 proceent, Raazymovai ner. kolxooz 121 proceent dyyrgebe.

Ene dekaadii xaişa xereg yngergehen xeden kolxoozuudai niuur eşyyriiin galda şaragdaza ulaan dulaan jabana xa. Xoriiin somonoi Dampiloonoi ner. kolxooz (tyryylegşenь Galanai)—miin 48 proceent, Xezengiin somonoi Raazymovai ner. kolxooz (tyryylegşenь Erdeniiin)—59 proceent, myn Staalinai ner. kolxooz (tyryylegşenь Arsalanai)—92 proceent, Jerbaanovai ner. kolxooz (tyryylegşenь Şagdarai)—90 proceent dyyrgehen baina. Tysebyydee ylyylehen kolxoozuudtai jamar niuuraaraa uulzaxa jym aab daa...

D. Dagbiin.
D. Zamsiin.

Xaşavaa şargaar xataruulna...

Xori. Dunda-Xudanai somonoi Kiirovoi ner. kolxoozoi modobeledxelei naidalgata nyx. Damdinai Erdeni gegşe xydelmerişedei bairiinь, modoo şirexe xargiijinь zahaxa haizaruulxa, azalai noormii dyyrgyylxe arga biderne ygei, yder byri xaşavaa şargaar xataruulxa azaltai jabana.

Xiliin saana

Jevrein pogroom

Varşaava, (TASS). Janvaariiin 6-da Belostoogoi vojevoodstviin Çizyb geze huurinda jivreinyydei pogroom xee. 1 xyn aluulhan, 14 xyn şarxatahan baina. Myn 41 xyn aarestda orobo xa.

Zabastoovka yrgelzeleheer

Nьjuu-Ioork. (TASS). Avtomobiiliiin zavooduudai xydelmerişedei zabastoovka byri darbidaza, azyiledberiiin xeden өndoo halbarinuudta delgerebe. „Dzeneraal motoors" fiirmiin 24 baiguulaltiin xydelmerişed azalaa xajaa. Ene 24 baiguulaltada 88 minga ylyytei xydelmerişed xydeldeg baigaa. Zabastoovaalhan xydelmerişed janvaariiin 9-de Deitroit goorodoi „Kadiiloz" fiirmiin baiguulaltanuudii ezeleed baina.

Xariiin elşen gazarnuudii boombodobo

Barseloona, *janvaarь 10.* Respyyblikiin seregyyd Leoondo 15 kilomeetr oiro jireed baina. Janvaarь 8 yder Madriidii boombodoxo yjedөө yimyyleeşedei samoliooduud, aangliiin, myn gollaandiiin ba jegiipiidei elşen gazarnuud deere boombo xajaba.

(TASS)

Xydelmerişed zavoodtoo xojor nedeeli oroogyi

Nьjuu-Ioork, (TASS). „Dzeneraal motoors" kampaaniin 51 mingan xydelmerişedei xydelze baihan 19 yiledberinyydte zabastoovka bolhon tula, dursagdagşa yiledberiiin oronuud bygede xaagdaba. „Dzeneraal motoors" kompaani 20 mingan xydelmerişedei xydelze baihan xeden yiledberinyydte yşөө nemeze xaaxamnai geze sonosxohon baina. Foordiin zavodto avtomobiilai xubinuudii xeze baidag „Briiggs bodi" geze kompaaniiin yiledberinyydei 2500 xydelmerişed mynөө yder zabastoovka xebe. „Dzeneraal motoorsiin" Fliintiin (Miçigaan ş t a a d) yiledberinyydei xydelmerişed zavooduudaigaa koorpusnuudta oroxoo bolihoor xojor nedeeli boloo.

Ispaanidaxi grazdaan dainai baidal

Zasagai seregyyd, Madriidai froontdo şarxatahan nyxerөө abaad jabana. (SOJUUZFOTO).

Dainai froontnuud deere

Pariiz, *janvaarь 10.* (TASS). Gavaas aagenstviin damzuulhan medeegeer, ysegelder tybei froontiin Gvadalaxar seektorto tahaldaagyi artilleeriin buudaldaan bolzo baina. Yimyyleeşedei artilleeri zasagai seregyydei Losoiyelei poziicii buudaa. Myn Albgora huurinşji buuduulhan aad, tedii jixe gemtelde orongyi halaba. Respyyblikiinxinei artilleeri Sijerro-de-san — Kristobaaliii buudaa gene.

Madriidai froont deere, Aravaka niutagta aixabtar şanga daisaldaan byxeli yderөөrөө bolbo. Daisanai xesyy xyşeteigөөr tyrieeşhaanь zasagai seregyyd urdahaanь tulaza, poziicaa bexizyylen baigaa gene.

Kyatra Vintos ba Kasa-de-Kampo şadar baihan yimyyleeşedei poziicii respyyblikiin boombodooşo samoliooduud buudaa, boombodoo baina. Ydeselen teeşee Aravoka, la Estasioon ba Boadiiliьja delь Monte şadarxi poziiciinь myn boombodoo. Isterebiitelь samoliooduud yimyyleeşedii pyliomoodoor buudaa, bagaşag boombonuudii xajaa. Yimyyleeşedei boombodooşo samoliooduud Madriid deereş, zasagai seregyydei poziica deereş byxeli yder soo yzegdebe ygei.

Buudaza alaxaar şiidxebe

Bilьbaao, *janvaarь 10.* (TASS). Ysegelder Baaskiin avtonoomito moziin aradai syyd piraaduudai „Virxenь deelь Karmeen" syydniin xereg tuxai priigovor gargaba. Yngeregşe zilei dekaabrь hara soo ene syydniin komaanda kapitaan ba tereneegee tuhalagşanarii aarestalaad respyyblikiinxidte bejee tuşaahan baigaa. Zygөөr ene syydniin kapitaan ba terenee tuhalagşanarai respyyblikiin paroxooduudii bariza, terenee passaziirnuudta zerlileer xandaxa gexe zergiin xeden olon xynde gemyydii xehen tula, kapitaan ba terenei tuhalagşanarai negii buudaza alaxa geze syyd priigovor gargaba.

Tergeden garagşadai xөөrөөn

Valeensi, *janvaarь 10.* (TASS) Ysegelder La-Koryynihaa 23 xyn tergeden garşa Xixoon jirebe. Edener yimyyleeşedei aarmiiin soldaaduudai dunda xanaxagyi yzelei delgerehen ba myn yimyyleeşedei aarmiiin zergede vostaani xexiin hedelgenyydei garadag bolhon tuxai xөөreze ygehen baina. Eneentei xolbozo yimyyleeşedei komaandovani 13 oficeer ba xeden olon soldaaduudii buudaza alahan baina. Tergeden jiregşedei ygeer haa yimyyleeşed, generaalьnuud: Pita, Karidaad ba Salьsede gegşedii buudaza alahan baina.

Çexoslovaakiiin kompaartiin medyylge

Praaga, (TASS). Çexoslovaakiiin kompaarti ispaaniiin respyyblikiin aarmida zoriuulza soldaaduudii abdag şingeer reaakcan gazeeduudai medee taraahaniii buruuşaahan medyylge gargaba. Çexoslovaakiiin kompaartiin CK, tunxaglaba. Tiixe zuuraa, kompaartiin CK, Çexoslovaakida huugaa ispaaniiin graazdanuud өөhedeingөө hain duraar, Çexoslovaakiiin xuuli johodo xarşalangyigөөr, Ispaaniin respyyblikiin xuulita zasagta tuhalaxa geze şiideed baixadanь tereende haad uşaruulxa jabadalda erideer esergyysen temdeglebe.

SSSR doto…

Staalinai Konsti… yzeze baina

Piatigoorsk. **(TASS).** S… Kabkaazai 50 m… şaxuu aza… Staalinai Kanstituucii ji… xiteigeer yzeze baina. T… tei xamta, soveeduudai… meri nelieed haizarba. … yjede seekcenyydei ba… taadai gryypnyydei to… bolbo. Gansaxan Ka… no-Balkaarida soveedun… garan seekcenyyd em… be.

Ordzonikiidze goorod… goon zahabarilxa b… ciinkiin zavooduudai … taadai gryypnyyd xyd… şedei gomodol abxa ga… xidxeze, eldeb emxii… yregyi jabaxahaanь … şadii zailuulaba. K… no-Balkaarida azalşadai… doldo tyrgeneer xariuu… xiin xoinohoo depytaada… nyyd sag yrgelze şalgaza… baina.

Myriisөөnei dy… gargaza exil…

Moskvaa, (TASS). … gazartariaalangai Arko… Çernoov, MTS-nuudai 1… myriisөөnei dyngii şalga… hen, Seevero-Kavxaazai … ba Moskvaagai moziin M… dai direektornuudai … haişaaba. Nyxer Çerno… respyyblikenyydei gaza… langai Akomda ba … ypravleeniiin naçaalьn… fevraaliiin 10-da myr… byrin dyngii medeesexi… radxaba. Erxim hain x… rilze baigaa MTS-nuu… riisөөnei dyngii şalgaxa… zaltanuudii byridxexiin… tuxai komiisa bii bolg… Myriisөөnei byrin dyng… tiin 1 xyrter tunxaglaxii… miisada duradxaba.

Xariuusalgata redaaktor… orologşo D. ARDIIIN.

Mynөөder

Kinoo-teaatrta

Kinoo „Progre…
Udaarom na udaar…
(Duugardag)

Kinoo „Erdem"
Vraazьi troopii…
(Duugardag)

SONOSXOL

Byxexolboonoi Komunils (bolьşevig) Paarti… Buriaadmongol Moziin Komiteedei, BMASSR… Tybei Gyisedxexe Komiteedei, Profsojuuza… Buriaadmongoloi Soveedai O O R G A N

BURIAADMONGOLOI YNEN

GAZEED 1937 on soo yder byri GAR…

ŞAMDAZA ZAXIGTII

ZAXIXA YNENЬ: 12 hariin—15 tyxerig;
6 hariin— 7 tyxerig 50 myn…
3 hariin— 3 tyxerig 75 myn…
1 hariin— 1 tyxerig 25 myn…

BYXELI ZILEER ZAXIG…

Pooçtiin tahaguud, naidalgatan, bişeg zөөgөөşen, „Sojuuzpeçaatiin" aimaguudai tahaguud zaxilii abd…